

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

ПРОБЛЕМ КРАЈА ОВОГА РАТА

Постоје знаци по којима је могуће сагледати и оцени и ток овога рата у будућности као и његов крај.

Не ратују људи због тога што имају мишице којима могу да покрећу оружја и машине, већ због тога што су се издвојили међусобно у различита и једно другом непријатељска веровања. Комуниста верује да је спас човечанства у уништењу домаћина у свакоме народу, где треба да остану само пролетери. Демократа верује да је спас човечанства у политичким партијама и народном „слободном“ гласању. Националиста пак верује да је спас човечанства у спасу сваког појединог народа. Три различита политичка веровања дала су и три главна тора у овоме рату.

Најагресивнији и највештији у убацивању заблуда међу људе јесте комунистички табор. Он је једини успео да до сада у овоме рату никако не остане сам непријатељ према другим таборима. Демократски блок сила на почетку овога рата имао је према себи као непријатеље и комунисте и националисте; националистички блок има сада против себе и демократе и комунисте; увек су комунисти успели, дакле, да не остану сами у борби и ако су они главни виновници овога рата. То је један успех политички који се комунистима не може не признати, али то је у исто време за њих и једна опасност. Јер, у колико рат дуже траје, народима се у свету све више отварају очи да је комунизам главни непријатељ човечанства. А то отварање очију, које се стално продужава увек у истом смислу, већ је знак нечега трајног и логичног у овоме рату. То је знак и даљег трајања и краја овога рата.

Пример за ово нам је српски народ.

Вештом агитацијом тајних и мрачних сила, наш српски народ ушао је у овај рат издељен у политичке странке и не видећи комунизам као главну опасност за човечанство. Код нас је постојала мржња између радикала и демократа али не и између националиста (којих је на жалост мало у почетку било) и комуниста (којих је, заједно са њиховим симпатизерима, опет на жалост, било врло много). Тако је српски народ ушао у овај рат.

У колико се рат више продужавао, комунизам је све јасније постајао и главни непријатељ Срба. Данас, кад смо прегурали преко главе тек три и по године рата, српскоме народу је јасно да

је у овоме рату главни непријатељ и Срба и човечанства комунизам са својом јеврејском позадином. Некада се ово код нас није смело рећи. Данас не само да је ова истина јасна свима него и цео српски народ вапије за слогом националиста против партизанске

во лице и окретао се против њега.

Данас комунизам чини крајње напоре да победу извојује у своју и то само своју корист. Јеврејима се жури да искористе још за времена све оне снаге, које су успели да за свој рачун мобилишу, јер ове снаге

бољшевизам са Стаљином. Трежњење света је такво да чак и они, који су се колико јуче радовали сваком немачком неуспеху, данас се питају у страху: „Шта ово Немци раде на источном фронту и зашто не заустављају бољшевику већ једном?“ Овако се питају јер

њу да сагледају право лице комунизма и да увиђају да су увучени у једну борбу, која није борба за њихов национални интерес, већ за комунистички интернационални рачун. А то је оно што је у овоме рат најглавније.

Јер, онога тренутка, кад свет буде увидео да му је у истини комунизам главна опасност и да су све друге свађе само последица много мањих рачуна и много мањих опасности, ујединиће се свет у крсташкоме налету на комунистичку аждају.

Томе се тренутку и поред све дужине рата ипак народи приближују, а то већ значи да се приближују и крају овога рата. Јер, кад сви буду схватили једно, кад све буде обузела једна вера, а то је да је јеврејство кроз комунизам главни завађач света, тада ће и мир неминовно доћи.

А онда ће то бити и прави мир, који ће много теже бити у будућности помућен него до сада.

Ми, српски добровољци, као свесни антикомунисти од самога почетка, са поверењем у будућност чекамо да и код оних, који ово нису видели, победи ова свест. А кад ова свест код свих националиста света дође до изражаја, комунизам је побеђен и мир је ту.

Дотле, пак, издржаћемо као што смо и до сада издржали.

В.

Добровољци на домаку Прибоја...

комунистичке опасности. Српски народ је прогледао.

У српскоме народу, дакле, овај рат је од почетка до краја имао један непрекинути конач и развој увек у истоме смислу: народу су се отварале очи те је све више сагледао главну и праву опасност у овоме рату, а то су јеврејство и комунизам. Ово отварање очију српскога народа имало је за природну последицу укидање других борби и других међусобних фронтова и уједињење свих националних снага противу заједничког комунистичког непријатеља.

Ово што видимо у српскоме народу у маломе, можемо да запазимо и у великоме у целоме овоме рату. Овај рат је избио између сила националистичког и сила демократског блока, а да се комунистички блок није ни појављивао као отворени непријатељ свих. Вешта комунистичка камуфлажа и површност комунистичких противника успели су да заваде све друге само да се одврати пажња од комунистичке опасности која се у тајности спремала да свима дође главе. Међутим лаж и притворство не могу дуго да остану у тами па ма каква сретства за своје сакривање употребиле. И баш због тога, што је овај рат трајао дуже, свет је комунизму све више сагледао пра-

све више почињу да увиђају да су жртве туђих рачуна и туђих интереса. Не само у српскоме народу већ и у целој Европи, све више продира свест о томе да је главна опасност за све народе комунизам, односно

су постали свесни шта значи долазак бољшевизма код нас и у Европу уопште.

Али ова свест не продира само код европских народа, већ и код народа Енглеске и Сједињених америчких држава. И тамо људи почи-

ИЗ ЈЕДНОГ ДНЕВНИКА...

Кад сам узео у руке ову свеску за писање, са корицама од жутог, полутврдог картона и пожутелим листовима, нисам ни слутио да је то занимљив дневник. Спољашност ове прсте свеске, која је као хиљаде оних које ученици употребљавају у школама, није одавала ништа необично.

Није имала наслова. Картон је био на неколико места покапан неком масном течносту, и на тим местима жута боја избледела је тако да је предња површина свеске изгледала као песковито тло, на коме је на неколико места неко просуо воду.

Било је јасно да је ова свеска дуже времена ношена и да је њен власник живео у нередовним приликама. То је потврђивао и рукопис непознатог, јер је био на много места нераван, изломљен и прекидан. На једној страници видео се очврснути вошак, неколико капи које су ту пале једне ноћи, а само онај ко је писао ове редове може знати када се то збило и на коме месту је воштана свећа пустила жуте капи на хартију.

Првих пет страна су празне, на њима нема ништа сем неколико линија усравних и водоравних, које затварају један мали правоугаоник, неправилан на горњем крају приметно дужи. Да ли га је цртао онај ко је писао дневник или неко други?

Тек на шестој страни почиње дневник. Не, то није дневник, то је исповест једног човека који је разочаран у све, коме је све постало свеједно, човека којим је завладала апсолутна резигнација.

„Данас знам да нисам био спреман за једну овакву борбу, и за долазак у редове партизана. Био сам искудише поверљив: веровао сам у све што су ми говорили. И данас, после три месеца увиђам да сам се преварио. Ово сазнање моје заблуде није резултат једног тренутка, или једног догађаја коме сам присуствовао. Оно је лавина која је насртала на моје убеђење од првога дана, и поред све моје жеље да јој се одупрем и да је савладам — морам сам себи признати да ми то није пошло за руком. Она је била јача од мене, и што је најважније она је била резултат логичан и потпуно праведан, и као таква морала ме је победити.

Никада нисам могао поверовати да је у редовима ових бораца овакво стање, стање које ме је довело до лудила и које ме мучи као неподношљива мора, која ми кљује мозак и стално намеће једну мисао: „Бежи, од ових јер на то имаш право, пошто си се уверио какви су.“ И признајем, ја сам слаб, и бежао бих. Само, једна ме ствар спречава: не ви-

дим куда бих требао побећи, коме прићи...

Данас је Миле одведен и стрељан.

Учинио је погрешку: рекао је једноме другу да је разочаран овом борбом и стањем које влада у нашим редовима. По свој прилици овај га је издао комесару. Пресуда је била брза и кратка: стрељати због саботаже.

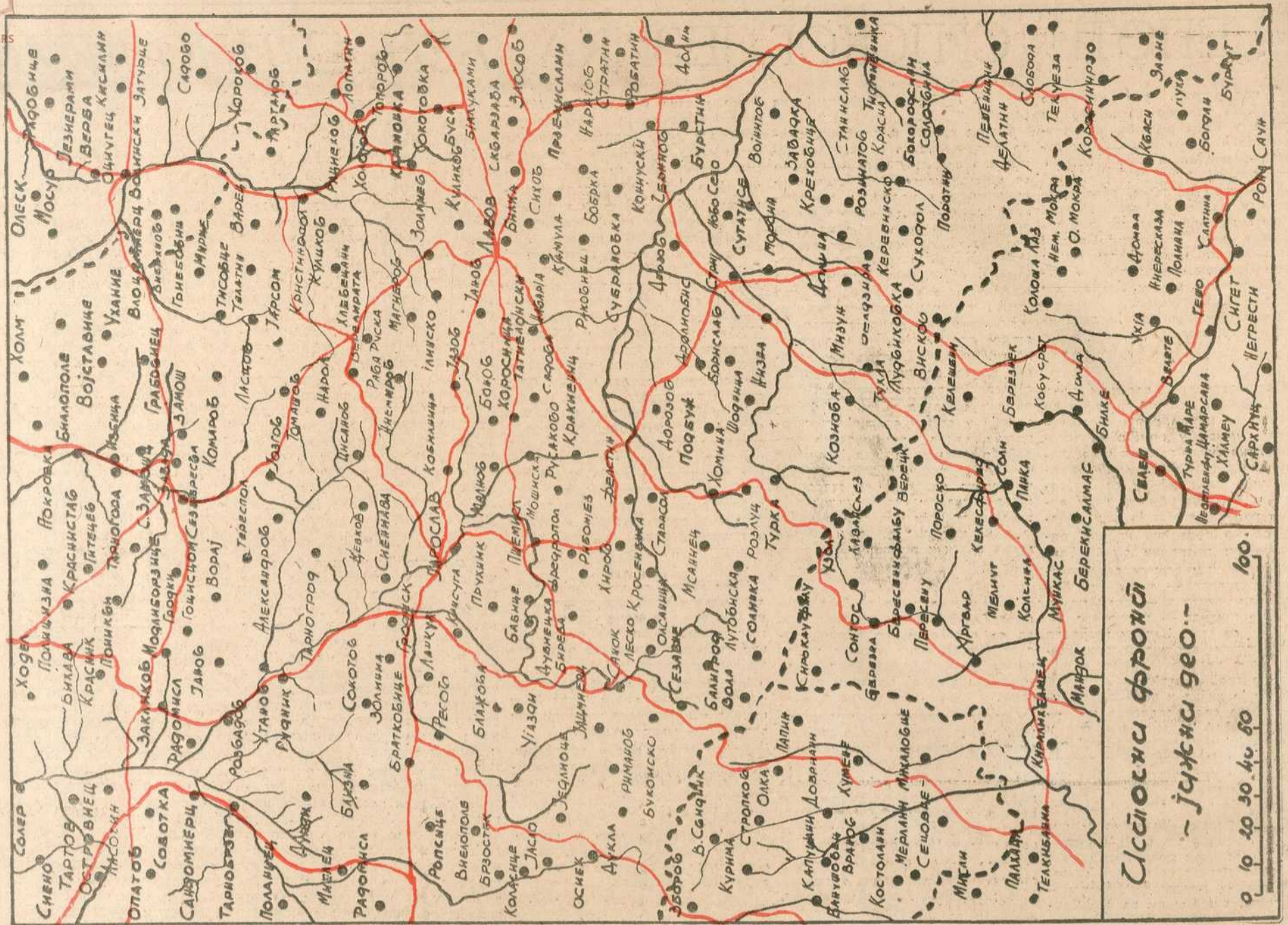
Видим да нисам једини који је разочаран и тешко растројен свим овим. Можда у нашим редовима има још много таквих, али сви ћуте и чекају. Да, они чекају, као и ја, иако ни они, ни ја, не знамо шта чекамо? Победу, коју сам обећавају већ више од године дана? — Сумњам да би она за мене нешто значила, јер сам изгубио веру у све, чак и у самог себе. Постајем очајан кад видим да сам постао обична ствар, машина, лутка, аутомат, да други ради са мном оно што му се допада. Ја нисам више свој човек, не заповедам собом.

Не би ме ова ствар тиштила, ни мучила, кад би знао зашто се борим, да ће ова моја и наша борба донети нешто ново, нешто лепо. Овако, остаје ми само да чекам крај овом мучењу. Или можда да се предам...

(Наставак на 6-ој страни)

Системски фронти
- јужни део -
0 10 20 30 40 50 100

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ЧИТАЈТЕ
И
ШИРИТЕ
НАЈБОЉИ
НЕДЕЉНИ
ЛИСТ

„Српски народ“

НАЈБОЉА
КЛИШЕА
У ЈЕДНОЈ
И ВИШЕ
БОЈА
ИЗРАЂУЈЕ
ЦИНКОГРАФИЈА

„Авала“
Јована Ристића 18
Тел. 20202

МАЛИ ОГЛАСИ
СВАКА РЕЧ ДИН. 8.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ Бр. 2 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, оглашujem је за неважећу. Борђе Вучинић. 275 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 1142 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашujem је за неважећу. Антоније Јовановић. 276 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 15323 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашujem је за неважећу. Добривоје Илић. 277 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 220 добивену из општине Маршић, срез Крагујевачки, изгубио сам. Оглашujem је за неважећу. Радосав Стевановић. 278 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, оглашujem је за неважећу. Стевана Борђевић. 279 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, оглашujem је за неважећу. Недић Тихомир. 280 2—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 58 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, оглашujem је за неважећу. Маринко Аврамовић. 273 2—3

ИЗГУБЉЕНУ купонску књижицу бр. 170 издату од железничке задруге, оглашавам неважећом. Тановић Видоје, маневриста железничке станице — Ужице.

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ за 1944 год. издату од престојништва полиције Ужице, оглашавам неважећом. Љешевећ Душан, гимназијалац — Ужице. 266 1—1

МОЈУ ЖЕНУ Радмилу Кулишић рођ. Илић, од данас је не-сма-трам више за своју жену. Све начињене дугове њене не признајем. Мартин Кулишић — Крагујевац. 274 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 139 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашujem је за неважећу. Милосав Милановић. 247 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 2062 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашujem је за неважећу. Миленко Војиновић. 243 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашujem је за неважећу. Бранислав Петровић. 245 3—3

СВОЈУ ЛИЧНУ КАРТУ бр. 172085, која гласи на име **Боривоја И. Бабића**, изгубио сам и исту оглашujem за неважећу. Боривоје И. Бабић, Његошева 69/II, Београд.

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 2510, дуванску књижицу бр. 368 добивене из престојништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашujem је за неважеће. Живадин Обредовић. 248 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 1084-43 добивену из престојништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашujem је за неважећу. Драгутин Вукомировић. 246 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 219 добивену из среза Крагујевачког и новчаник са 3.350 дин. изгубио сам. Оглашujem је за неважећу. Ко донесе новчаник новац опраштам. Драгомир Васићевић Село Доња Сабонта. 242 3—3

СА МОЈОМ ЖЕНОМ Лубура Ковиљком рођ. Шпарић, не живим у брачној заједници. Никакве њене дугове не признајем. Лубура Ристо, шумар — Ужице.

ИЗГУБЉЕНУ пословну књижицу бр. 0.978.923 издату од удружења занатлија, оглашавам неважећом. Вукмановић Цветко, кројач — Ужице. 269 1—1

СА МОЈОМ ЖЕНОМ Лубура Ковиљком, рођеном Шпарић, не живим у брачној заједници, пошто се је одала неморалном животу. Никакве њене дугове не признајем. Лубура Ристо, шумар, Ужице. 271 1—1

МОЈА ВЕНЧАНА ЖЕНА Вукосава Раковић из Трибаса, напустила ме је без разлога 21-VI-1944, позивам је да се у року од двадесет дана врати, у противном повешћу бракоразводну парницу, дугове њене не признајем. Сава Раковић. 272 2—3

Вајер-ов крст
ПРОТИВ БОЛОВА

Историја човека је историја бола. Незмерне су патње људи изазване болестима, епидемијама и ранама. Давас је међутим човек победио бол! Модерној немачкој вауци пошло је за рвком да болу успешно стане на пут. Њена средства вису предвиђена само за мале свакидашње болове. Ово знају најбоље они, који се у сву варкозе подвргавају тежким операцијама које протичу без бола. Лекови који предвјаче и утиру пут на подручју сузбијања бола носе **„Вајер“**-ов крст.

ОГЛАС РЕГ. О. БР. 19874 ОД 14. XII. 1943